

ՀՀ ԿԱ պետական եկամուտների կոմիտե

Հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողով

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ 12/2

7 հունիսի 2016թ.

Քննարկվեց «Շանս Հոլդինգ» ՍՊԸ ներկայացուցչի գանգատը ՀՀ ՖՆ Կենտրոնի ՀՏ 14.03.2016թ-ի թիվ 6120022 ակտի, ինչպես նաև վերջինիս հիմքով հարուցված վարույթի այդպիսով ակնկալվելիք կամ արդեն իսկ կայացված որոշումների դեմ:

«Շանս Հոլդինգ» ՍՊԸ գանգատում բերված փաստարկները.

1. Ստուգումն սկսելու պահին և ամբողջ ընթացքում ընկերության տնօրենին, վերջինիս փոխարինող անձին կամ որևէ այլ պատշաճ լիազորություն ունեցող անձի չի ներկայացվել հանձնարարագիր, փոխարենը հանձնարարագիրը ներկայացվել է ոմն Իրինա Կարապետյանին, որին ընկերությունը 01.02.2016թ-ին ժամը 15.02 թույլից մինչև 15.03 թույլն ընկած 1 թույլ ժամանակահատվածում լիազորած է եղել հարկային տեսչությունում կատարել որոշակի գործողություններ, որը ստուգման ժամանակաշրջանի հետ որևէ կապ չի ունեցել և ժամկետը սպառված է եղել: Հետևաբար՝ հարկային տեսչությունը ստուգման ընթացքում պատշաճ կարգով չի ծանուցել ընկերությանը, որի հետևանքով վերջինս պատշաճ ձևով չի կարողացել իրականացնել իր իրավունքները:

2. 26.02.2016թ.-ի աշխատանքային պայմանագրեր պահանջելու վերաբերյալ.

ՀՀ կառավարության 1259-Ն որոշման առաջին հավելվածով սահմանված 4-րդ կետի համաձայն՝ որպեսզի կազմվի աշխատողի աշխատանքի ընդունման գրավոր պայմանագրի բացակայության փաստի արձանագրություն, տեսուչները պետք է պարզեին Վանուիի Հակոբյանի, Գոհար Մկրտչյանի, Սուրեն Շաղոյանի և Ելենա Կադժարյանի գործատուի մոտ գտնվելու պատճառները և կարգավիճակը, ինչը չի արվել տեսուչների կողմից, քանի որ շահագրգռված են եղել վերջիններիս տեսնել չգրանցված աշխատողի կարգավիճակում: Սակայն, եթե ընկերությանը ժամանակին ծանուցած լիներին հաձնարարագրի նպատակը, ընկերությունը կներկայացներ, ինչպես արձանագրությունում նշված ուսուցիչների, այնպես էլ դրանում չնշված այլ ուսուցիչների հետ կնքված վերապատրաստման պայմանագրերը:

Ամփոփելով վերոգրյալը հայտնվում է, որ արձանագրությունում իբրև հայտնաբերված ուսուցիչներն ընկերության հետ ոչ թե գտնվել են աշխատանքային հարաբերությունների մեջ, այլ անցել են վերապատրաստում:

3. Կրկին 29.02.2016թ.-ին՝ ՀՀ Կառավարության 1259-Ն որոշմամբ հաստատված կարգով կազմված արձանագրության վերաբերյալ.

Նշված արձանագրության մեջ բացակայում է Վանուիի Հակոբյանի, Գոհար Մկրտչյանի և Սուրեն Շաղոյանի անձնագրային տվյալները, ինչը հակասում է վերոնշյալ որոշման պահանջներին և հայտնաբերված խախտումը դարձնում է անհիմն և մտացածին, ինչպես նաև ընկերության տնօրենի կամ լիազորված անձ Իրինա Կարապետյանի ստորագրությունը, այդ թվում՝ վերջիններիս կողմից արձանագրությանը ծանոթանալուց հրաժարվելու վերաբերյալ նշումը, իսկ Ելենա Կադժարյանի մասով չի ստուգվել և չի պահանջվել քաղաքացիաիրավական պայմանագրի առկայության կամ բացակայության փաստը հիմնավորող ապացույց,

որի բացակայության պայմաններում միայն հնարավոր կլիներ վերջինիս դիտարկել, որպես ընկերության աշխատող:

4. Ստուգման ակտի մասով. Ի խախտումն «ՀՀ-ում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ կետի, Ընկերությանը մինչ օրս չի ներկայացվել ստուգման ակտի նախագիծ, դրանով խախտելով տնտեսվարողի բողոքարկման և արտահայտվելու իրավունքը: Հնարավոր է և այն ընդհանրապես բացակայում է և չի կազմվել: Բացի դրանից, Ակտում բացակայում է խախտման ժամկետը, ինչը հակասում է «Ստուգումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 9-րդ կետին, այսինքն՝ Ակտում ներառված է Օրենքի 2-րդ մասով սահմանված ստուգման ժամանակահատվածը, ակտը կազմելու ամսաթիվը, սակայն թե երբ է հայտնաբերվել խախտումը, այդ մասին նշումը բացակայում է: Ակտին Ընկերությունը ծանուցվել է միայն 04.05.2016թ., այն կազմելուց շուրջ 2 ամիս անց:

5. 14.03.2016թ.-ին ստուգող տեսուչների կողմից կազմված արձանագրության վերաբերյալ. Ակտը կազմելու նույն օրը Ընկերության տնօրենի բացակայության վերաբերյալ ստուգող տեսուչների կողմից կազմվել է արձանագրություն: Ըստ երևույթին արձանագրությունը նպատակ է հետապնդել հիմնավորելու Ակտը Ընկերության տնօրենին ժամանակին չհանձնելը: Հարց է առաջանում, թե որտեղից է բացակայել տնօրենը, ուր էին կանչել վերջինիս, որ չի ներկայացել: Անձամբ տեսուչներից ոչ մեկը 14.03.16թ.-ի դրությամբ չի ներկայացել ընկերություն, կապ չի հաստատել ընկերության որևէ ներկայացուցչի հետ, ակտ կազմելու մասին չեն տեղեկացրել, հետևաբար արձանագրությունը կազմվել է ձևականորեն, արդարացնելու համար, թե ինչու ժամանակին Ակտը չի հանձնվել տնօրենին:

6. 05.04.16թ.-ին ՊԵԿ իրավաբանական վարչության 2-րդ բաժնի կողմից կազմված թիվ 1613 արձանագրության վերաբերյալ, որով Ընկերության նկատմամբ չվճարված հարկերի մասով հարուցվել է վարչական վարույթ ՎԻՎՕ 170.3 հոդվածի մասով. Նշված արձանագրությունով պարտավորություն է առաջադրվել հարկերը չվճարելու համար, որում նշվել է պատասխանատվության ենթարկվող անձի անհամաձայնությունը, քանի որ հիշատակված հարկերը առաջացել են ոչ այլ ինչից, քան ստուգմամբ հայտնաբերված չգրանցված աշխատողների տուգանքներից: Դեռևս Ընկերությանը խախտմանը չծանուցած, այսինքն՝ Ակտին չծանոթացրած և վերջինիս հնարավորություն չտալով բողոքարկել Ակտը, այդ ժամանակահատվածում Տեսչությունը հարուցել է վարույթ չվճարված հարկերի մասով: «Հարկերի մասին» օրենքի 19-րդ հոդվածի համաձայն՝ Որևէ տեղեկություն հիմք չի հանդիսանում հարկ վճարողի հարկային պարտավորության հաշվարկման և գանձման համար, քանի դեռ նա հնարավորություն չի ունեցել ծանոթանալ դրան և տալ համապատասխան բացատրություններ: Հիմք ընդունելով վերոնշյալը, հայտնվում է առարկություն առ այն, թե ինչպես կարելի է հիմք ընդունել Ակտով հաստատված հանգամանքները վարչական վարույթ հարուցելու համար այն պայմաններում, որ Ընկերությունը մինչ այդ հնարավորություն չի ունեցել ծանոթանալ այդ Ակտին: Հետևաբար չվճարված հարկերի հիմքով հարուցված վարչական վարույթը իրավաչափ չէ, ինչպես նաև դրա հիման վրա կայացվող որոշումը:

7. 22.04.16թ. Իրավաբանական վարչության 2-րդ բաժնի կողմից կազմված թիվ 1931 արձանագրության վերաբերյալ բերված է նույն առարկությունը, ինչը նշված է գանգատի 6-րդ կետում:

Ելնելով վերոգրյալից՝ գանգատաբերը խնդրում է բեկանել (անվավեր ճանաչել) թիվ 6120022 ստուգման ակտը, ինչպես նաև վերջինիս հիմքով հարուցված վարույթի այդյունքում ակնկալվելիք կամ արդեն իսկ կայացված որոշումները (հիմք՝ թիվ 1613 և թիվ 1931 արձանագրությունները):

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովի եզրակացությունը.

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովը (այսուհետ նաև Հանձնաժողով), ուսումնասիրելով սույն գործին առնչվող նյութերն ու ապացույցները եկավ հետևյալ եզրակացության:

Քննարկման ընթացքում նշվեց, որ ՀՀ ՖՆ Կենտրոնի ՀՏ պետի 01.02.2016թ. թիվ 6120022 հանձնարարագրի համաձայն «Շանս Հոլդինգ» ՍՊԸ-ում (այսուհետ նաև ընկերություն) կատարվել է աշխատողի աշխատանքի ընդունումը ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ձևակերպելու ճշտության (առանց գրավոր պայմանագրի (հրամանի) կնքման աշխատող պահելու դեպքերի բացահայտմանն ուղղված) ստուգում: Արդյունքում կազմվել է ՀՀ ՖՆ Կենտրոնի ՀՏ 14.03.2016թ. թիվ 6120022 ակտը (այսուհետ նաև Ակտ), որով լրացուցիչ վճարման է առաջադրվել 600.000 դրամ:

Ակտի 1-ին կետով մասնավորապես արձանագրվել է, որ ստուգման պահին ընկերությունում փաստացի գործունեություն իրականացնող և օրենքով սահմանված կարգով ձևակերպված վարձու աշխատողների համեմատությունից պարզվել է, որ թվով 4 (չորս) վարձու աշխատողի՝ Վանուհի Հակոբյանի, Գոհար Մկրտչյանի, Սուրեն Շաղոյանի և Ելենա Կադժարյանի աշխատանքի ընդունումը ձևակերպված չէ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, այսինքն՝ բացակայում էին նրանց հետ կնքված գրավոր աշխատանքային պայմանագրերը և աշխատանքի ընդունման վերաբերյալ այլ իրավական ակտերը: Ընկերության կողմից խախտվել են ՀՀ Աշխատանքային օրենսգրքի 14-րդ հոդվածի պահանջները, որի համար կիրառվել է «Եկամտային հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 25-րդ հոդվածի 5-րդ կետի բ) ենթակետով նախատեսված պատասխանատվության միջոցը՝ գումարով 600.000 դրամ:

1. Գանգատում բերված պնդումների վերաբերյալ, որ ստուգումն սկսելու պահին և ամբողջ ընթացքում ընկերության տնօրենին, վերջինիս փոխարինող անձին կամ որևէ այլ պատշաճ լիազորություն ունեցող անձի հանձնարարագիր չի ներկայացվել:

Սույն գործում առկա է «Շանս Հոլդինգ» ՍՊԸ տնօրեն Սուսաննա Կարապետյանի կողմից 01.02.2016թ-ին տրված լիազորագիրը, որով Իրինա Կարապետյանին լիազորվել է հանդես գալ որպես լիազորված անձ հարկային մարմիններում, ստորագրել, ծանոթանալ հարկային մարմինների կողմից ներկայացված հանձնարարագրերին, մասնակցել ստուգումներին, տալ հայտարարություններ, բացատրություններ, մասնակցել քննարկումներին, ստորագրել ակտի նախագծեր, ակտեր:

Ելնելով վերոգրյալից՝ ՀՀ ՖՆ Կենտրոնի ՀՏ պետի 01.02.2016թ-ի թիվ 6120022 հանձնարարագրի մեկ օրինակը 26.02.2016թ-ին՝ ստուգման առաջին օրը, ներկայացվել է ընկերության տնօրենի լիազորված անձ հանդիսացող Ի.Կարապետյանին: Վերջինս ստորագրությամբ ստացել է հանձնարարագրի մեկ օրինակը, ինչի մասին հանձնարարագրի դարձերեսին կատարված է համապատասխան նշագրում:

Ինչ վերաբերվում է գանգատում բերված այն պնդմանը, որ լիազորագրում նշված ժամկետը «15.02-15.03» վկայում է այն մասին, որ լիազորագիրը տրվել է 1 րոպե ժամկետով, ապա Հանձնաժողովը գտնում է, որ նշված պնդումը հիմնավոր չէ, քանի որ «15.02-15.03» նշագրումից առաջ բացակայում է «ժամը» բառը: Բացի այդ, լիազորագրով վերապահված իրավունքների իրականացման համար պարզապես չէր կարող նախատեսվել ընդամենը 1 րոպե ժամանակ: Այսինքն ակնհայտ է, որ լիազորագիրը տրված է փետրվարի 15-ից մինչև մարտի 15-ն ընկած ժամանակահատվածի համար:

2. Գանգատում բերված պնդումների վերաբերյալ, որ ՀՀ կառավարության 1259-Ն որոշման առաջին հավելվածով սահմանված 4-րդ կետի համաձայն աշխատողի աշխատանքի ընդունման գրավոր պայմանագրի բացակայության փաստի վերաբերյալ արձանագրություն կազմելու համար տեսուչները պետք է պարզեին Վանուի Հակոբյանի, Գոհար Մկրտչյանի, Սուրեն Շաղոյանի և Ելենա Կադժարյանի գործատուի մոտ գտնվելու պատճառները և կարգավիճակը, ինչը չի արվել:

Սույն գործում առկա է Վանուի Հակոբյանի 26.02.2016թ-ի գրավոր հայտարարությունը, որում նա մասնավորապես նշել է, որ «Շանս Հոլդինգ» ՍՊԸ-ում իրականացնում է հաշվապահական հաշվառման դասընթացներ 08.02.2016թ-ից, ունի մեկ աշակերտ, որի հետ իրականացնում է դասընթացներ: Հայտարարությունում Վանուի Հակոբյանը նշել է նաև, որ ըստ նախնական պայմանավորվածության իր աշխատանքի ընդունումը կախված է աշակերտների քանակից: Այդ իսկ պատճառով ընկերության հետ առայժմ չի կնքվել աշխատանքային պայմանագիր կամ այլ իրավական ակտ:

Գործում առկա է նաև Ելենա Կադժարյանի 26.02.2016թ-ի գրավոր հայտարարությունը, որում նա մասնավորապես նշել է, որ որպես տեխնիկական աշխատող մոտ մեկ տարի աշխատում է ընկերությունում, աշխատանքային օրերը կազմում են շաբաթը 5 օր, իսկ ամսեկան աշխատավարձի չափը կազմում է 40.000 դրամ (առձեռն): Հայտարարությունում Ելենա Կադժարյանը նշել է նաև, որ աշխատանքի ընդունվելիս իր հետ աշխատանքային պայմանագիր չի կնքվել:

Բացի այդ, գործում առկա է ընկերության տնօրենի լիազորված անձ՝ Իրինա Կարապետյանի գրավոր հայտարարությունը, որում նա մասնավորապես նշել է.

- Վանուի Հակոբյանը ներկայումս փոխարինում է արձակուրդում գտնվող Արփինե Կարապետյանին և անցնում է փորձաշրջան (շուրջ 1 ամիս), որի աշխատանքի ընդունումը ձևակերպված չէ օրենքով սահմանված կարգով,

- համակարգչային դասընթացներ անցկացնող Սուրեն Շաղոյանը շուրջ 6 ամիս աշխատում է ընկերությունում, որի աշխատանքի ընդունումը ձևակերպված չէ օրենքով սահմանված կարգով,

- Ելենա Կադժարյանն իրականացնում է տարածքի մաքրությունը և գրանցված չէ օրենքով սահմանված կարգով,

- խոհարարական դասընթացներն իրականացվում են Գոհար Մկրտչյանի կողմից, որի աշխատանքի ընդունումը ձևակերպված չէ օրենքով սահմանված կարգով:

Ընդ որում հարկ է նշել, որ Իրինա Կարապետյանի գրավոր հայտարարության բոլոր էջերը կնքված են ընկերության կնիքով, ինչը ևս մեկ անգամ հիմնավորում է, որ ստուգման ընթացքում նա հանդիսացել է ընկերության տնօրենի լիազորված անձը:

Վերոգրյալ փաստական հանգամանքները հիմնավորում են, որ գանգատում բերված պնդումները, որ աշխատանքի ընդունման գրավոր պայմանագրի բացակայության փաստի վերաբերյալ արձանագրությունը կազմվել է առանց պարզելու Վանուիի Հակոբյանի, Գոհար Մկրտչյանի, Սուրեն Շաղոյանի և Ելենա Կադժարյանի գործատուի մոտ գտնվելու պատճառները և կարգավիճակը, հիմնավոր չեն և չեն համապատասխանում իրականությանը:

3. 29.02.2016թ.-ին կազմված արձանագրությունում Վանուիի Հակոբյանի, Գոհար Մկրտչյանի և Սուրեն Շաղոյանի անձնագրային տվյալները բացակայելու վերաբերյալ:

Վերոգրյալի կապակցությամբ հարկ է նշել, որ 29.02.2016թ.-ին կազմված արձանագրությունում Վանուիի Հակոբյանի, Գոհար Մկրտչյանի և Սուրեն Շաղոյանի անձնագրային տվյալները չեն նշվել, քանի որ վերջիններս հրաժարվել են ներկայացնել իրենց անձնագրային տվյալները, իսկ ստուգումն իրականացնող անձինք նշված տվյալները ձեռք բերելու այլ հնարավորություն չեն ունեցել: Սակայն 29.02.2016թ.-ին կազմված արձանագրությունում նշված անձանց անձնագրային տվյալները նշված չլինելու հանգամանքը որևէ կերպ չի կարող հիմք հանդիսանալ պնդումների համար՝ արձանագրված խախտումները հիմնավոր չլինելու վերաբերյալ, քանի որ գործում առկա ապացույցները հստակ հիմնավորում են Ակտում հիշատակված անձանց աշխատանքի ընդունումը ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ձևակերպված չլինելու հանգամանքը:

Գանգատում նշված է նաև, որ Ելենա Կադժարյանի մասով չի ստուգվել և չի պահանջվել քաղաքացիաիրավական պայմանագրի առկայության կամ բացակայության փաստը հիմնավորող ապացույց, որի բացակայության պայմաններում միայն հնարավոր կլինեք վերջինիս դիտարկել, որպես ընկերության աշխատող: Այս կապակցությամբ հարկ է նշել, որ գործում առկա են թե Ելենա Կադժարյանի, թե ընկերության լիազորված անձի գրավոր հայտարարությունները, որոնցում հստակ նշված է Ելենա Կադժարյանի աշխատանքի ընդունումը օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ձևակերպված չլինելու մասին:

4. Գանգատում բերված պնդումների վերաբերյալ, որ Ընկերությանը մինչ օրս չի ներկայացվել ստուգման ակտի նախագիծը:

Վերոգրյալի կապակցությամբ հարկ է նշել, որ Ակտի նախագիծը կազմվել է 29.02.2016թ.-ին: Հաջորդ օրը՝ 01.03.2016թ.-ին, ստուգումն իրականացնող անձինք այցելել են ընկերության գործունեության հասցե՝ Չայկովսկի 34/19 և փորձել են ընկերությանը ներկայացնել ակտի նախագիծը, սակայն նշված հասցեում ոչ ոք չի եղել: Այնուհետև զանգահարել են ընկերության տնօրենի լիազորված անձին և առաջարկել են ներկայանալ՝ ակտի նախագծի օրինակը ստանալու համար: Սակայն վերջինս հրաժարվել է ներկայանալ՝ պատճառաբանելով, որ ստուգման արդյունքները բողոքարկվելու են դատական կարգով: Արդյունքում 02.03.2016թ.-ին ակտի նախագիծը փոստային ծառայության միջոցով ուղարկվել է ընկերության Չայկովսկի 34/19 և Խանջյան 13/2 հասցեներով: Քննարկվող դեպքում ստուգող անձանց կողմից պահպանվել են «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի դրույթները, որի համաձայն ակտի նախագիծը ստուգում իրականացնող անձը 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում պատշաճ ձևով (անձեռն կամ փոստով) ներկայացնում է

տնտեսավարող սուբյեկտի ղեկավարին կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձին՝ առարկություններ ներկայացնելու նպատակով:

Վերոգրյալից հետևում է, որ ստուգող անձանց կողմից պահպանվել են վերոգրյալ իրավանորմով նախատեսված ակտի նախագիծը կազմելու և կողմին ներկայացվելու պահանջները:

5. Ըստ գանգատի, Ակտը կազմելու օրն ընկերության տնօրենի բացակայության վերաբերյալ արձանագրությունը կազմվել է ձևականորեն, արդարացնելու համար, թե ինչու ժամանակին ակտը չի հանձնվել տնօրենին: Այս կապակցությամբ հարկ է նշել, որ «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ տնտեսավարող սուբյեկտի ղեկավարի կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձի կողմից առարկություններ չներկայացվելու դեպքում ստուգող մարմինը կազմում է ակտը և դրա մեկ օրինակը՝ ստորագրված ստուգում իրականացնող պաշտոնատար անձի կողմից, ժամկետի ավարտից հետո՝ 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում, պատշաճ ձևով (առձեռն կամ փոստով) ներկայացնում տնտեսավարող սուբյեկտի ղեկավարին կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձին:

Քննարկվող դեպքում վերոգրյալ իրավանորմով սահմանված կարգով 14.03.2016թ-ին կազմվել է Ակտը, որի օրինակը նույն օրը փոստային ծառայության միջոցով ուղարկվել է ընկերության հասցեով:

Վերոգրյալից հետևում է, որ Ակտի օրինակը ներկայացվել է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով և ժամկետում:

Ելնելով վերոգրյալից՝ Հանձնաժողովը գտնում է, որ Ակտը կազմվել է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով: Ինչ վերաբերվում է Ակտի հիմքով հարուցված վարույթի այդպիսով ակնկալվելիք կամ արդեն իսկ կայացված որոշումներին, ապա վերջիններիս հետ համաձայն չլինելու դեպքում դրանք Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքով սահմանված կարգով կարող են բողոքարկվել:

Ելնելով քննարկման արդյունքներից և ղեկավարվելով «Հարկային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 43.1-րդ հոդվածի և «Մաքսային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի պահանջներով հանձնաժողովը՝

ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ Է՝

ՀՀ ՖՆ Կենտրոնի ՀՏ 14.03.2016թ-ի թիվ 6120022 ակտը թողնել անփոփոխ, իսկ գանգատը՝ մերժել:

Սույն որոշմանը չհամաձայնվելու դեպքում այն ուժի մեջ մտնելու օրվանից երկու ամսվա ընթացքում կարող է բողոքարկվել տեսչական մարմինների միասնական բողոքարկման հանձնաժողով կամ ՀՀ վարչական դատարան:

Հանձնաժողովի նախագահ՝

Վ.ՄԻՐՈՒՄՅԱՆ